

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frrtal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendő.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Aron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Termelésre ajánlható szőlőfajaink. — A kémák. Réti János. — Egyleti mozgalmak: Az erd. okszerü méhész-egylet ig. vál. ülése 1884. mártius 8-án. Az erd. okszerü méhész-egylet közgyűlése 1884. ápril 6-án. — Egyveleg: Vásár áthelyezés. Meghívás. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Termelésre ajánlható szőlőfajaink.

A nmlgu földmívelési ministerium e czim alatt az ország minden egyes borvidékére külön szőlőfaj jegyzéket és ahhoz magyarázó utmutatást adott ki, melyből a bevezetést és a benünket érdeklő részt a közetközökben adjuk:

A világkereskedelemre szánt boroktól egyáltalán mint föfeltétel azon tulajdonság kívántatik meg, hogy azok az egyes vidékeken mindenkor egyenlő jelleggel s évről-évre legalább is hasonló minőséggel birjanak. Hogy ez eléressék, fősuly fektetendő arra, hogy minden borvidéken csak néhány s oly szőlőfajok kiválasztására és nagyban művelésére szoritkozzanak a termelők, a melyek azon borvidék borának jellegét s hasonló minőségét a kielégítő mennyiség mellett biztosan megadni képesek.

A világ összes borpiaczatit Franciaország csak úgy volt képes megnyerni és meg is tartani, hogy évtizedek óta tapintatosan és dicséretes körültekintéssel válogatta meg azon néhány szőlőfajt, a melyek minden egyes borvidéken a nagyban művelésre kiválóan alkalmasak és ezek művelése mellett állhatatosan meg is maradt. Nem zárták el azonban ez által magukat a francia bortermelők a haladástól sem, mert lassankint egyes régi fajokat oly új fajokkal cseréltek fel, melyek boruk minőségének emelésére alkalmasoknak s valamely régi fajnál minden tekintetben előnyösebbnek mutatkoztak.

Csakis innét lehet az, hogy a Médoc vagy a bordeauxi bor — természetesen feltételezve a rationalis pinczekezelést — a világ bármely borpiaczán is hasonló jelleggel és minőséggel

bir. Hasontót látunk Spanyolországban s Németországban, a Rajna mellékén, sőt még Olaszország oly borvidékein is, hol finomabb, kiváló jelleggel bíró — és nem közönséges, olesó borok előállítása képezi a bortermelők főczélját.

E tekintetben hazánk, igen abnormalis ampelographiai viszonyokat tüntet fel. Ha mégis van egy-két borvidéknek kivételesen a maga legjobbnak tartott borfaja; mégis a legtöbb borvidéken, még a kisebb termelő szőlőjében is egész gyűjteményét találjuk fel a legkülönbözőbb s gyakran a legrosszabb és az illető borvidék jellegének egyáltalán meg nem felelő szőlőfajoknak.

Oly borvidék, melyen egy-egy holdnyi szőlőterületen legalább is 10—15 szőlő-faj nem műveltetnék — egyáltalán alig létezik.

Nem kell hosszasan indokolnunk azt, hogy ennyi szőlőfaj mellett egyenlő jellegű s hasonló minőségű bort szünni lehetetlenség, miután hol az egyik, hol pedig a másik szőlőfaj termése gyakorol főbefolyást a bor minőségére és így az évről évre változó lesz. E mellett igen meg van nehezítve a borok kiegyenlítése házasítás (coupage) útján is, mert ily heterogén anyaggal egy normális középanyagot előállítani még mesterkélt útján sem szokott sikerülni.

Vannak ezen kívül oly borvidékek is, hol az égálji viszonyokhoz a termőföld fekvése és a talaj minőségéhez képest éppen nem azon fajták választattak ki a termelésre, a melyek oda czél-szerűek és megfelelőek lennének.

Hazai bortermelésünket — mint Európa többi bortermelő államaeit is — a phylloxera végpusztítással fenyegeti s pár évtized alatt Magyarország borászati térképe, statistikája nagy változásokon fog keresztül menni, mert a mig egyrészt homokterületeinken, azok immunus sajátsága miatt igen sok új szőlő fog telepítettetni, addig másrészt jelesebb hegyeinken az eddigi szőlők csak gyéritéssel lesznek művelhetők, — vagy pedig, a hol ez költségesnek fog bizonyulni, csakis amerikai ellenálló

szőlőfajták művelése által fogvak birtokosaink bortermeléssel foglalkozhatni.

A közvetlenül bortermelésre alkalmas amerikai szőlőfajok legnagyobb része oly közönséges bort szolgáltat, hogy jelesebb, typicus és már is hírnévre vergődött borainkat éppen nem pótolhatják, s így kénytelenek lesznek a termelők ellenálló amerikai fajokat jelenlegi fajainkkal beoltani. A kormány segédkezett kívánván nyújtani a termelőknek, készséggel fog gondoskodni, hogy ily benemesített ellenálló gyökeres venyigék, valamint phylloxeramentes helyen termelt európai vesszők is az általi intézetek és telepekről jutányosan beszerezhetők legyenek. Minthogy azonban annyi szőlőfaj oltása és iskolázása, a mennyi jelenleg az ország összes borvidékén műveltetik, majdnem physikai lehetetlenség, de másrészt borjellegeink megállapítása, illetőleg azok fentartására nézve a legkevésbé kívánatos is, miért is már ezen okból is égető szükségé válik minden egyes vidéken a legjobb és legajánlatosabb szőlőfajok kiválasztása.

Hogy a most említett cél úgy a kecskeméti európai, valamint a több helyen felállított amerikai állami szőlőtelepek után elérjék, az országos phylloxera-bizottság meghallgatása után azon intézkedés tételét, hogy az állami szőlőtelepekről fél árban kapjanak úgy európai, mint oltott amerikai venyigéket is azon termelők, kik egyrészt oly fajokat kérnek, a melyek az alább következő jegyzékben az illető vidékekre ajánlatnak, és kik másrészt az új szőlő telepítését okszerűen, vagyis a következő feltételek mellett kötelezik magukat eszközölni. Ugyanis, mint az már fentebb is említve volt, a vidéknek leginkább megfelelő szőlőfajok helyes megválasztása, a beültetendő talaj czélszerű elkészítése és forgatása (rigolirozás), a fajok külön táblákba való ültetése, czélszerű sor- és töketávolság által szem előtt tartva a francziák által ajánlott hármass kötés rendszerét; ott, hol szükséges, partfalazások, vízvezető és serpentin-utak alkalmazása s végre ott, hol az lehetséges, ekével való művelés által.

Hogy a bortermelő közönség minden borvidéken a művelésre legajánlatosabb fajokra nézve tájékozást szerezhessen, a vinczellérképezdék igazgatói s az országban működő szőlészeti és borászati vándortanítók utasítva lettek, miszerint a működési területükhöz tartozó vidékeken legjobbnak és legajánlatosabbnak tartott szőlőfajok névjegyzékét véleményeik kíséretében terjesszék fel.

Az így beérkezett adatok egy szakbizottság által felülvizsgáltatván, azokból az alább következő fajok névjegyzéke állítottatott össze, mely jegyzékben minden faj tulajdonképeni neve mellett zárjel között feltalálható azon szőlőfajnak az illető vidéken divatozó népies neve is. Ezen jegyzékben minden vidékre nézve úgy a fehér, mint a vörös bortermelésre is 3—5 jobb faj soroltatott fel s a fajok kiválasztásánál kiváló tekintet volt úgy a qualitativ, mint a quantitativ legjobb termést adó fajokra.

A főszóly a jelesebb borvidéknél arra lett fektetve, hogy a bor jellegét kölcsönző hazai fajok első sorban ajánltassanak s csak ott lettek külföldi importált fajok ajánlatba hozva, hol az illető vidék bora még határozott jelleggel nem bír, vagy a hol,

főleg vörösbortvidékeinken, a keliő szín s tartalom elérése, helyesebben ennek biztosítása, a különböző s kedvezőtlen őszi időjárás viszonyok folytán szükségessé vált.

Ezen fajjegyzék használatánál még a következő fontos észrevételek veendőek figyelembe.

Miután a „Sárfehér“, „Bálint“, „Fügér“, „Gohér“ és „vörös dinka“ szőlőfajok, mint az minden szőlőbirtokos előtt eléggé ismeretes, tiszta fajtáblákba ültetve, virágzaskor rugnak; ezek csakis vegyesen, vagyis valamely más fajjal keverve ültetendők.

Ily, a fentebb említett fajokkal együttes ültetésre alkalmas fajok a jegyzékben vidékenként megnevezvék. A „Rakszölő“, „Furmint“ és „kadarká“-val együtt tapasztalás szerint e fajtak virágzása tökéletesen jól folyik le.

A „Carbenet“, „Sauvignon“, „Rajnai rizling“, „Tramini“, „Merlot“, „Veltelini“ és „Sylvani“ jobb, erőteljesebb talajt s hosszú művelésmódot igényelnek.

Az „Ezerjó“ hűvösebb éghajlat alatt s rosszabb fekvésben is igen jó bort és bő termést ad, de később érő fajok közé ültetve, nem ajánlható, a mennyiben a későn érő fajok érési idejéig elrothad, e faj tehát mindenkor vagy tisztán ültetendő, vagy gohérral keverve, melylyel egyszerre érik, s melynek virágzása is kedvező befolyással van rá.

Az „Oporto“ korai érése s színes bora miatt igen ajánlható bőtermő fekete faj; de külön táblákba ültetendő, s nem szabad tulérni engedni, mert ez esetben savtartalma igen csekély leendő s bora a keseredés betegségére hajlandó. Egyáltalán az tisztán magában borra készíteni nem tanácsos, hanem mindig később érő fajok boraival kell még pedig az első fejtés előtt összekeverni.

Muskatályborok készítésére rendszerint a sárga muskatályt (Muscat-Lunel) szokták termelni, és ez lazább vagy középértékű s erőteljes talajon helyén is van. — Ott azonban, hol a talaj igen kötött, a sárga muskatály rothadni szokott, és így ilyen talajon sokkal ajánlatosabb a „fehér alexandriai“ hosszukás szemű muskatály művelése, mely rosszabb talajjal is beéri, jól terem, nem rothad s igen zamatos. — A muskatályok egyáltalában hosszabbra metszhetők — ellenkezőleg keveset teremnek.

A „mézes-fehér“, valamint a „semendriai fehér“ szőlőfajok nyálkás, husos bogyójuknál fogva (ez utóbbi tartósságánál fogva is) asztali (csemege-) s kiviteli célra inkább lévén alkalmas, mint bortermelésre, a borfajok közül mellőztettek.

Csemege- s kiviteli szőlőül egyáltalán ajánlhatók minden vidékre a következő fajok:

I. Korai használatra.

Madelaine, Auevine, Madelaine-Royal, Précoce de Malingre, Chasselas blanc Croquant, Chasselas rouge és Ch. rouge-royal, Passa Tutti, Augustana és Margita. Ezen fajok a Précoce kivételével mind hosszúra művelendők.

II. Középidői használatra.

Chasselas Napoleon, Golden Champion, Duc of Bucleuch, Muscat d'Alexandrie blanc, genuai zamatos, Muscat Frontignan, mézes fehér.

III. Téli eltevésre és késői kivitelre.

Semendriai fehér, vörös dinka, malaga kék, damaskusi sárga, smyrnai muskatály, halhólyag; fehér, piros és kék kecskecsü.

Szőlőfaj-jegyzék

az erdélyrészi kerület 6 borvidéke számára.

a) Alsó-Marosi borvidék.

Fehérbor-termelésre:

Vörösbor-termelésre:

Rajnai-Rizling	Carbenet.
Járdovány.	Oporto.
Kövér szőlő.	Merlot.
Olasz-Rizling	Kis-Burgundi (Pineau noir).
Furmint (som).	Malbec.
Sauvignon.	Verdot, ezen faj kísérlettelre ajánlatik.
Semillon.	

b) Közép-Marosi borvidék.

Rajnai-Rizling.	Carbenet.
Tramini.	Merlot.
Járdovány.	Kis-Burgundi (Pineau noir).
Kövér szőlő.	Oporto.
Olasz-Rizling.	Malbec.
Sauvignon.	Verdot, ezen faj kísérlettelre ajánlatik.
Semillon.	

c) Kis-Küküllői borvidék.

Sauvignon.	Carbenet.
Semillon.	Oporto.
Muskatály.	Kis-Burgundi (Pineau noir).
Olasz-Rizling.	Malbec.
Furmint (som).	Merlot,) ezen fajok kísérlettelre Verdot,) ajánlatnak.

d) Nagy-Küküllői borvidék.

Sauvignon.	Carbenet.
Semillon.	Oporto.
Tramini.	Merlot.
Olasz-Rizling.	Kis-Burgundi (Pineau noir).
Járdovány.	Malbec.
	Verdot, ezen faj kísérlettelre ajánlatik.

e) Mezőségi borvidék.

Sauvignon.	Carbenet.
Semillon.	Oporto.
Furmint (som).	Merlot.
Járdovány.	Kis-Burgundi (Pineau noir).
Olasz-Rizling.	Malbec.
	Verdot, ezen faj kísérlettelre ajánlatik.

f) Szilágyi borvidék.

Bakar.	Oporto.
Hárslevelü.	Nagy-Burgundi.
Kövér szőlő.	Sártekte (fekete arдай).
Sárfehér (sárga arдай).	Malbec.
Furmint.	Carbenet) ezen fajok kísérlettelre Merlot) ajánlatnak.
Olasz-Rizling.	Verdot)
Sauvignon.	
Semillon.	

A kék mák.

Ujabb időben több helyen a repceze helyett kezdik a mákot kultiválni.

A máknak tudvalevőleg nincs annyi ellensége a rovar világban, mint a repcének s a téli idő koczkázatának sincs kitéve, mert tavaszkor vették. Mint kereskedelmi cikk pedig ép oly keresett, mint akár a repce.

A mi a mák művelését illeti, az elfoglalhatja helyét a vetés-forgóban a repcének s éppen oly ugarolt és trágyázott, jó erőben levő talajt kíván, mint a repce; úgy hogy tavaszra a földje tiszta és porhanyó legyen; részint azért, mivel magja igen apró, részint mivel a kikelt növények gyenge szervezetűek. Elmulaszthatlan tehát az őszi szántás, melyre tavaszkor az extirpator munkája s utána a borona következzék. Az igen korai vetés azon okból kerülendő, mivel a mák eleinte nagyon lassan nő, kivált a hideg időben s a kevésbé érzékeny gyomok, melyeknek annyira a hideg uapok sem ártanak — elnyomhatják könnyen, még mielőtt azokat gyomlálni lehetett volna. — Vetése történhetik szórva vagy sorokba. A sorvetésnek azon előnye van, hogy tisztán tarthatók a sorok (gyomlálhatók) a mi fődolog a mák művelésénél s továbbá, hogy a mákot, mint kapás-növényt kezelhetjük. Kivált ajánlatosnak tartom a mákot sorokba vetni s megkapálni ott, hol a talaj nem kövér, nem kellemő porhanyó (nem televényes), a hol a mák nem egy könnyen dől meg. Ilyen helyen a sorközök kapálása által a talaj éredését, a növényi tápok képződését s így közvetve a növényfejlődését elősegíthetjük; mi által ismét erőteljesebb nevedést, nagyobb gyümölcs (magtok) képződést s magtermelést érünk el. Az így kezelt mák szelek ellenében feltöltőgetendő. A sorba vetés 30--40 cm. távolságot kíván. Néhol, kivált egyes bér gazdaságokban, hol nagyobb kiterjedést is nyert már a máktermelés, ily helyeken 50 cm. távolra vetik sorvető gépekkel, mint a repcét s fogatos erővel munkálják meg.

Vetésre legkeresettebb a zárt toku francia kék mák,*) mely bő termésű és étkezésre is a legkedveltebb. Mivel a magja apró, tulságos sűrűn szokott kelni s ezt úgy ellensúlyozhatjuk, ha magját elvetés előtt fővénnyel keverjük. Egy holdra alig számítunk többet 1 kilonál. A szórva vetett mákot lehen-gerezzük.

Legnagyobb ellensége a máknak a sűrű kelés, midőn is egymástól nem nőhet; egyik növény akadályozza a másikat a fejlődésben s ilyenkor a növény nyurga, vékony lesz, mert árnyékban lévén a növény, nem kap világosságot s a szára nem erősödhetik meg. Miért is fő figyelem fordítandó a ritkításra (egyezés), csak egyesével hagyandók meg, oly közel egymáshoz, hogy elférjenek s egymástól kifejlődhessenek. A soros vetésnél e munka rendszeresebben mehet végbe.

Kedvező időjárás alkalmával jól fizet. Egy hold földről 6—12 hl. mákot nyerhetünk, melynek súlya 42—58 kilo. Ára változó, kicsiben 20—25 frtért is értékesíthető.

A mák nem érik egy időben s ehhez képest betakarításá-

*) Kapható Tauffer magkereskedésében is, egy kilo ára 50 krral van jegyezve.

nál is több módot követnek, határoz itt még a mák fajtája is. Érését könnyű felismerni, mert magja zörög a tokban. A zárt toku mák aratása nem kíván oly figyelmet, kevesebb kárral is jár. Ha kicsiben termeljük, az éretteket külön is leszedhetjük, egy zsákba rakván lemetszett fejeket, míg a többivel várunk míg megérik, mivel az éretlenül szedett mák könnyen megromolhatnék. Ott azonban, hol nagyban termesztik, sarlózzák s kékébe kötik, vagy bevarják a teljes érési időt s azután a mákfejeket alkalmas szárító helyiségben (padlás, göré, magtár) kiterítik s addig hagyják, míg ki nem szárad.

Cséplése gyorsan megy végbe a tengeri (törökbuza) morzsolón, kivált a gözzel hajtott morzsolón; de nagy tisztogatást igényel a magja, mivel csak a tiszt a áru számíthat jó keletre. Mint olajos termény, kellő gondozást igényel; száraz szellős helyen kiterítendő s ha tökéletesen megszáradt, azután zsákokban jól eltartható.

Itt közlünk végül egy termelési kísérletet.

Az árpatarló ősszel mélyen felszántva, tavaszkor extirpatorral felforgatott s utána lehengereztetett. A mag 53 cm. széles sorokba vettetett — 1200 \square öles holdba 1 kgr. — utána újból hengereztetett. Vetés után 21 napra — midőn a palánta két levélben volt — megfogasoltatott s május elején megritkított 16 centimeterre. Ezután kézi kapálásban részesült s feltöltögtetett. Aratáskor csak a fejek szedettok le zsákokba, s tengeri morzsolón 8 óra alatt 800 zsák lett összetörve.

Kiszáritás után az első minőségű mák 58 $\frac{1}{2}$ kg. nyomott a 1 hectoliter. S holdanként 28.94 kr. tiszta jövedelem származott.

Egy hectoliter 15 — 20 frton árusíttatik.

Kívánatos volna, hogy ez a hasznos növény — melyből a hazai termelés a fogyasztást úgy sem fedezi — minél nagyobb körben terjedjen, illetve, hogy gazdáink által felkaroltassék!

Réti János.

Az erdélyrészi okszerü méhész-egylet igazgató választmányának

1884. márt. 8-án tartott rendkívüli üléséről vezetett jegyzőkönyve.

Tartott egyl. igazg. alelnök Álbu József elnökle mellett, — jelen voltak még Bodor László, Roediger Rezső, Csiki János József, Pankotzky Ferencz, Voith Gergely, Tamási János, Knopfler Károly, Veress Ferencz, Bak Lajos, Gebhardt Döme és Szentgyörgyi Lajos egyl. titkár.

65. A mai ülés egyetlen tárgyát az 1885-dik évi országos kiállítás ügyének az a része képezvén, miszerint „erdélyrészi okszerü méhész-egyletünk“ collectiv kiállításait az erdélyi gazdasági egylet zászlója alatt eszközölné, vagy „az országos méhész-egyesület“ fölhívása következtében az ország méhészeivel együttesen és külön?

Mely tárgyban megtalálván az egyleti elnökség Kriesch orsz. méhész-egyleti alelnököt, de megnyugtató határozott és irányadó hivatalos választ nem nyervén mind ez ideig.

Elhatározta igazgató választmányunk, hogy collectiv kiállításait az erdélyi gazdasági egylet zászlója alatt eszközölné, — igen természetesen azon főfő indoknál fogva, miszerint az erdélyi gazdasági egylet minden lehető kedvezményben igéri s illetve fogja is részesíteni egyletünk kiállítói kiállításait.

Kikötvén azonban igazgató választmányunk azt, hogy minden egyleti tag bejelentését az egyesület hozzánk utasítai, illetőleg velünk tudatni kegyeskedjék, — valamint annak idején, magát a tárgyakat is.

Megkéretni kataroztatott az erd. gazd. egylet ig. választmánya a tekintetben is, hogy még mindig a kezdet nehézségével küzdő egyletünk helyett a 15 \square méternyi területdíjt hordozni kegyeskedjék, — hogy ez által teljesen módunkban állhasson mind többeket megnyerni szegényebb ügytársaink közül a kiállítás ügyének — Mely dolog elintézésével az elnökség bízott meg.

S azzal az ülés véget ért.

Hitelesítik :
Bodor László,
Pankotzky Ferencz,
Veress Ferencz.

Álbu József, s. k.
egyl. igazg. alelnök., mint elnök.
Szentgyörgyi Lajos, s. k.
egyl. titkár.

Az erdélyrészi okszerü méhész-egylet közgyűlése

1884. ápril 6 kán.

Tartott egyl. igazgató alelnök Álbu József elnökle mellett; jelen voltak még Tamási János, Hory Béla, Pap János (táviradatiszt), Pankotzky Ferencz, Roediger Rezső, Kőmives Görög egyl. altitkár, Gebhardt Döme egyl. pénztárnok, Hatházi Ferencz, Konrad Lajos, Bojtha Miklós, Benedek Áron, Kulisseki Endre, Rajner Ernő és Szentgyörgyi Lajos egyleti titkár.

78. Elnöklő igazgató mindenek előtt tudatván a közgyűléssel, miszerint az egylet nagyérdemű elnöke br. Bánfi Dániel ur ő nagyméltósága hábar megígérte, hogy a közgyűlést kegyesleend vezetni; — orsz. gyűlési képviselői elfoglaltsága miatt még sem érkezhett meg, neki jutott az a szerencse, hogy az egylet életének negyedik évfordulója alkalmával e nevezetes tisztelet teljesítse. — Átgondolt s igen találó beszédében összehasonlítván az egyleti munkásságot a méhek remek életrendszerével; tisztviselőinek s illetve igazg. választmányának három évenkénti választások úján történő fölfrissítésével hozván kapcsolatba a méhcsaládok királynőinek lehető kicserélését, — hogy annál kívánatosabban mehessen itt és ott a munka, szivére köti a közgyűlésnek, miszerint új egyl. igazgató testületének megválasztásánál éppen oly komolyan járjon el, miként a méhészeknek mindenek fölötti teendője erődús anyákkal látni el méhcsaládjaikat, hogy azok életvilágában fönnakadás ne történhessék; s ezzel a gyűlést megnyitja, — fölkérvén a mai közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Tamási János, Hory Béla és Konrad Lajos tagtársakat.

79. Az 1883-dik évi működésről Szentgyörgyi Lajos egyleti főtitkár következő jelentést olvassa fel:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Elérkezvén ismét az az idő, a melyben egyletünk évi működéseiről számot szoktunk adni, — örömmel ragadom meg

ez alkalmat, hogy egyletünk közgyűlését szerencsétlenül igen tisztelt ügytársaink előtt, rövid vázlatban bemutassam az egyleti igazgató választmányának múlt évi viselt dolgait.

Nem lenne ugyan erre — tulajdonképp szüksége azon érdeklődőbb ügyfeleinknek, kik úgy is minden mozdulatunkat nyilván tarthatták hivatalos közlönyünkben — az Erd. Gazdában közölt jegyzőkönyveink és e nemű közleményeink kapcsán — de mert műméhészetünknek oly barátait is van szerencsénk tisztelni ez alkalommal, a kik talán kevés figyelemre szokták méltatni ez ügyről irt szerény közleményeinket, — közzétettük jegyzőkönyveinket, — ime pár percze bátrak leszünk igénybe venni becses figyelmöket, — hogy azon meggyőződéssel távozhassanak azok is e helyről, miszerint igazgató választmányunk igazán szíven hordta azt a nemes ügyet, melynek intézésével három év előtti közgyűlés nagy becsü bizalma megtisztelte azt.

Az alapszabályok értelmében két havonként köteleztetett az ig. választmány üléseit tartani; de buzgalmából s az ügy iránti meleg érdeklődésből folyólag hat helyett nyolczat tartott s azokon közel 80 pontban hozott határozatot.

Meleg ragaszkodással szeretett elnökünk Br. Bánfi Dániel ur ő nagyméltósága Budapesten való elfoglaltsága miatt, mindannyi üléseink tárgyalásait Álb. József derék igazg. alelnökünk vezette. S a szó valódi értelmében igazgatta annak ügyeit, — mely meleg buzgalmaért e helyen is fogadja választmányunk s ha az igen tisztelt jelenlevő ügytársak is úgy akarják, — közgyűlésünk s illetve egyletünk összes tagjainak elismerő szíves köszönetét.

A választmányi üléseken kívül — a melyeken legnagyobb részben szorososan vett hivatalos teendőkkel bibelődünk, számos gyakorlattal párosult theoretikus előadásokat is tartunk érdeklődő publikumunk elő, — s ezen kívül bejártuk nem egyszer összes helybeli ügytársaink műméhészetét, — s támogattuk legőszintébb tanácsainkkal egymást, — s tanulgattuk el egymástól a műméhészet legkisebb csinját-binját.

Különösen sikerültek mondhatók azok a méhészeti estélyek, — melyeket a legközelebbi múlt télszakán ismételtén rendezett „helybeli körünk“, s melyek közül 16-tot igen szép érdeklődés mellett e téli saisonban is megtartott.

Hivatalos helyiségül és szakközleményeink közzététele tekintetéből hivatalos szellemi közegképp az ig. vál. kegyességéből ez évben is az erdélyi gazdasági egylet irodáját és hivatalos közlönyét birtuk. Mely kegyes jószágáért fogadja e helyen is a Gazdasági egylet nagylelkű igazg. választmánya tisztviselői karunk s illetve közgyűlésünk őszinte hála köszönetét!

Egyleti pavillonunk ez évben 28 remek családdal adatott át a télnek, — melyek mindannyija igen szépen legkisebb sérelem nélkül érte meg a tavaszt, avval a 30 paraszt kasban lévő méhesaláddal együtt, melyet rajoztatás — illetőleg a pavillonnak teljesen benépesítése tekintetéből vásárolt be egyleti igazgatóságunk.

Dolgaink kellőképp történhető berendezése czéljából Miniszter ur ő nagyméltósága kegyessége folytán ez évben is 400 frt. államsegélyben részesítettünk. Mely kegyes segedelmezés folytán az egyleti közlönyt teljesen magunkévá tettük s azt

lehető jó karba helyeztük. Ugy hogy ma holnap csakugyan meg fog felelni mindazon kívánalmaknak, — melyeket a műméhészet barátai vártak.

Ez évben ért el műméhészet kombinációja tekintetében is egyletünk egyelőre a netovábbig. Ajánlatba hozván Bodor László kir. alügyész lankadatlan buzgalma ügytársunknak, hogy a B.-gyulai kiállításra egy igazi arra való olesó kaptárral lépne meg. — Az elvetett csiraképes-mag termő talajra találván, meg lett alkotva nevezett ügyfelünk által az 1 frt 50 kros Berlepsch rendszerű álló kaptár, — mely B.-Gyulán aug. 19—20 napjain 32 versenytársa közt kivívta a dicsőséget, — ennek ítélvén oda a 10 drb. arany pályadíjt egy akarattal a jury.

E kitüntetés, hogy nem volt alaptalan, leghangosabban bizonyítja az a körülmény, miszerint a „Bodor-kaptár“ azóta csak az egyetlen helybeli kir. börtön iparüzlet készítményeiből ezeken fölüli példányban forog hazánk méhészei kezén, — s még Olasz- s más országokba is elszárválván érdemes jó hire, méltó pártolásra talált.

De továbbá, hogy még könnyebben hozzáférhetővé tétessék, miniszteri intézkedés folytán ma már gyártatik az „olesó kaptár“ a temesvári, kassai, szebeni, marosvásárhelyi, váci s több más kir. börtön iparüzletek helyiségeiben is. S minden bizonynyal jó jelnek kell tekintenünk, hogy még így sem vagyunk képesek a kívánt megrendeléseknek eleget tenni.

Alig nyolcz hava, hogy a békés-gyulai vándorgyűléssel összekötött kiállításról, legelső minta kaptárunkat hazánk egyik legnagyobb méhészt tekintélye Grand Miklós vándortanár megmenthetetlenül magával vitte, — Dömötör László s más hozzá hasonló nagyérdemű méhészeti apostolaink szíves-lelékekkel hirdetik e kaptár okszerű mivoltát, s már is erről beszél minden ügykedvelő társunk.

Hátha még azon örvendetes hír felől is értesülendnek tisztelt ügyfeleink, hogy mily pompásan telet efféle kaptárokkal éppen magának Bodor László társunknak vagy 140 sept.—októberben átlakolt méhesaládjá, mennyire meggyőzőleg foghatni!

A Bodor-kaptáron kívül még más méhészeti tárgyat is mutattunk be jelzett vándorgyűlésen, és pedig az egylet részéről — a szintén ezüst éremmel és oklevéllel jutalmazott 6 frt 50 kros 3-as-iker kaptárt és gyönyörű lépes-keretes és pergetett mézeket.

Önkéntesen vállalkozott Bodor László, Csiki János József, Voith Gergely egyleti képviselőinken kívül Álb. József derék igazg. alelnökünk bizott meg és vett is részt hivatalos küldetésben jelzett vándorgyűlésen; — őszinte örömmel jelezhettük, hogy nemcsak erdélyrészi, de egyáltalában összes hazai műméhészetünket illetőleg dicsőséggel tértek ismét körünkbe lelkes társaink.

Egy második alkalmat is meg kívánt ragadni igazg. választmányunk arra nézve, hogy saját ügyeit megismertesse s körébe vágó dolgokkal még nagyobb mérvben megismertessék maga is.

Részt vett e czélból az erdélyi gazdák N.-Enyeden tartott VI-dik vándorgyűlésén szintén 3-as egyleti kaptárjával,

üvegharangokba épített műmézével — melyekből egy kilencz kilos s két más igen szép üveg pergetett méz szerencsésen utját vesztette, — lépes-keretes és pergetett mézeivel, — melyekért szintén dicsérő oklevéllel tüntettetett ki egyletünk.

„E gyűlésen“ titkárja által képviseltette magát az egylet.

Őszinte örömmel adhatunk kifejezést a mélyen tisztelt közgyűlés előtt a tekintetben is, hogy a nyáron alkalmunk lehetett közvetlenül is megismerkedhetni Kriesch János műegyetemi tanár — az orsz. méhész-egyesület igazgatója személyében, hogy úgy szóljunk azzal a szeilemi főfőtényezővel, kinek tollán keresztül úgy szólva egy ütésre, egyetlen jeladásra — mint drága kis állatkáink csápjai érintésével — képesek vagyunk tudni — a Méhészeti lapok útján, hogy hányat ütött az óra!? De megismertetni egyszersmind e „nagy szeilemi zászlóvivőnket“ is saját belügyeinkkel.

Ennek kifolyásául méltóztassék venni a tisztelt közgyűlés azt az örvendetes momentumot is, melyet e tekintetben az ő tiszteletére és jelenlétében aug. 16-án, szép számmal összesereglett üggyársainkkal egy „bucsu estély“ alkalmával kifejezést adni szerencsések lehettünk.

Eleget tettünk ez évben is Miniszter ur ő nagyméltósága azon kívánalmának, hivatalos parancsának, miszerint az e célból hozzánk küldött „kérdőiv“ lelkiismeretes pontossággal kitöltve, illető helyére fölküldessék.

Ez év szerint volt egyletünknek az év végén összesen 184 tagja, és pedig két tiszteletbeli, 24 alapító, 16 pártoló és 142 rendes tagja. — E helyen fájdalommal kell megemlékeznünk Szentgyörgyi József, Gombos Gergely és Nagy Jánosné egyl. tagok elkunytáról. Béke poraik fölött!

A telek értéke, pavillon, könyvtár, tanulmányi szempontból hozott kaptárok s más holmiségek, — ideiglenes méhszin, 58 méhsalád sat. sat. tárgyak értéke tesz együtt 1723 frt 11 krt. Alaptőke s más készpénzbeli vagyon 554 frt. Összesen 2277 frt 11 kr.

Évi bevétel	1134 frt 21 kr.
„ kiadás	1109 frt 93 kr.

De a mely pénztári dolgokról és jövő évi költségeloirányzatról való részletesebb előterjesztések később fognak a sorrendjén a tisztelt közgyűlés elé terjesztetni.

Belátván igazg. választmányunk, hogy tovább nem nélkülözhető egy méhész lakás, működési terem s ehhez tartozó helyiségek, — építkezés látott szükségesnek; s e célból megkereste Miniszter ur ő nagyméltóságát, államsegélyért, — valamint azt is belátta, hogy a főtitkári és pénztári terhebb hivatalokat tovább folytatólag csupán tiszteletből teljesíttetni, méltánytalan kívánság lenne; és továbbá azon elodázhatlan szükségétől kényszerítette, miszerint méhészeti tanulók vétessenek föl 2 éves tanfolyamra — kik részére 100—100 frt. évi stipendium eszközöltessék, — előbbi célekből 500 s utóbbi szükségletből 200 frt. államsegély tárgyában intézett választmányunk kérését Miniszter ur ő excellentiájához; — s örömmel jelezhetjük előre is nagyméltósága br. Bánffy Dániel elnök urunk értesítése alapján, hogy kérésünk kegyes meghallgatást nyert,

— kilátásba helyeztetni kegyeskedett Miniszter ur ő nagyméltósága jelzett 700 frt. megadását.

(Vége köv.)

EGYVELEG.

— A kolozsvári augustusi országos vásár ezentul állandóan szeptember hó 1-én tartatik meg. Igy intézkedett a földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. év április hó 15-én kelt s Kolozsvár sz. kir. város közönségéhez intézett 14429. sz. leiratában, városunknak f. évi február hó 12-én 1881. sz. a. kelt felterjesztése folytán, melyben ezen áthelyezést kérte. Egyuttal intézkedett az engedélynek a hivatalos lapban leendő közzététele iránt is. Ezen vásárattétel indokairól és fontosságáról legközelebb külön cikkben emlékezünk meg, mert épen erdélyi gazd. egyletünk állatkiállítási szakosztálya volt az, mely az áthelyezést kérelmezte.

— Mghivás. A háromszékmegyei gazdák szövetezete tagjaihoz. Háromszékmegye gazdaközönsége megértett, a gazdák szövetezete kibocsátott 337 darab aláírási ivből 78 darab beérkezett és azon 1262 üzletrész van jegyezve, tehát (öb), mint a mennyit a márczius hó 9-én tartott gyűlés a „szövetkezet“ működésének megkezdésére határozott. Sietek azért a gazdaközönség jól felfogott érdekéből az alakuló közgyűlést folyó ápril hó 27-kére délelőtti 10 órára a megye házához összehívni, hogy mentől előbb megkezdhesse a szövetezet áldásos működését. Márczius 9-kére azon reménnyel hívtam össze Háromszékmegye gazdaközönségét, hogy megérti szándékom. Reményemben nem csalatkoztam, köszönet érte. Gyermekeink és unokáink köszönetét nem fogjuk meghallhatni, de hogy mártius 9-ke előttünk emlékezetes nap lesz, azt biztosíthatom. Fel tehát a megkezdett jó uton, hogy a megindított kis hógomoly óriássá nőjön és az egyetértés szent szellemétől áthatott „szövetkezet“ a megye gazdászata és iparának felvirágzását mentől előbb erdményezze. Ugy legyen! Kelt S.-Szentgyörgyön, 1884. ápril hó 16-án. Potsa József.

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest április 19. | Bécs április 19.

Buza	9:20 — 10:00 frt	9:70 — 10:30 frt
Rozs	7:95 — 8:25 frt	9:05 — 9:20 frt
Árpa, takarmány	7:00 — 7:35 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	7:75 — 8:50 frt	8:50 — 9:25 frt
Árpa, soros	8:75 — 10:25 frt	9:00 — 11:50 frt
Zab	7:05 — 7:35 frt	7:40 — 7:60 frt
Törökbuza	6:20 — 6:30 frt	— — — frt

Budapesti marhavásár április 17-én. Összes felhajtás 1934 db. nagy és apró marha. — Ebből eladatott 32 db. bika, 703 db. ökör, 300 db. vágó tehén, 131 db. fejős tehén, 26 db. bival, 434 db. borju, 315 db. bárány. Árak: bika darabonként 100—278 frt, ökör páronként 220—340 frt, vágó tehén páronként 160—280 frt, fejős tehén darabonként 100—

200 frt, bival páronként 140—220 frt, borju drbonként 10—28 frt, bárány páronként 4—6.50 frt, birka páronként — frt. Húsarak 100 kilonként: ökrhús 53—56 frt, tehénhús 51—54 frt, borjuhús 58—64 frt, bivalhus 46—52 frt.

Bécsi marhavásár április 15-én. Összes felhajtás 3036 drb és pedig 1309 drb. magyar, 695 drb. lengyel és 1032 drb. német fajta, melyből — drb. ökör, — drb. tehén, — drb. bika és — db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 53—64 frt, lengyel 53—62½ frt, német 55—

63 frt, tehén — — frt, bika — — frt, bival — — frt. Lában darabonként — — frtot fizettek.

Bécsi sertésvásár április 16-án. Összes felhajtás 5730 drb. és pedig 1529 drb. nehéz, 1817 drb. közepnehéz és 2284 drb. süldő; melyből — drb. magyar, — drb. orosz-lengyel, — drb. szerb és — drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 45—47½ frt, közepnehéz 42—44½ frt, süldő 34—42 frt; szalonna és zsír — — frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

H I R D E T É S E K.

A legkitünőbb kerítés
legelőkhöz, gyümölcskertekhez, vadaskertekhez, vasutakhoz stb.

FELTEN és GUILLEAUME-féle
szabadalmazott.

Aczél-tüskés-kerítés-sodronyt

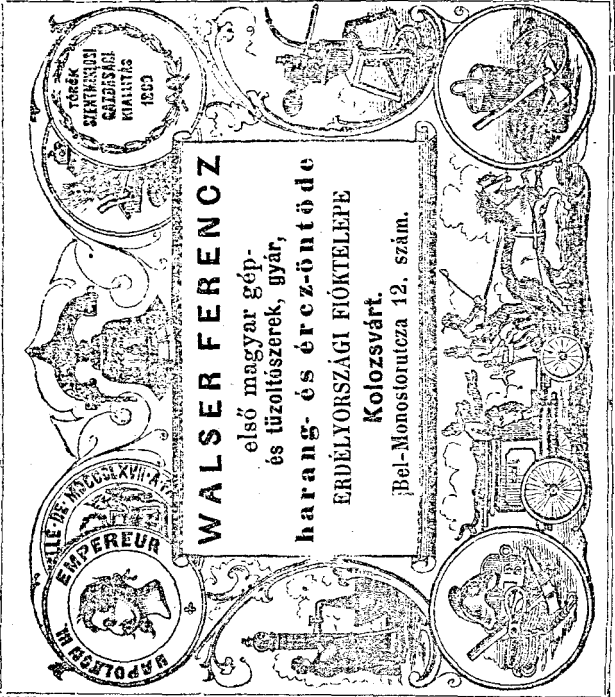
100 és 250 métert tartalmazó gombolyagokban folyton készletben tart

Kollerich Pál és Fia
(11.) Budapest, (5—15)
IV. Ferencz József-rakpart 21. sz.

Mintát és felállítási utasítást kívánatra bérmentesen küldendünk.

Kívánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagyobbítás és vízművészeti kellekek tárlata.

WALSER FERENCZ
első magyar gép-
és tüzelőszerek, gyár,
harang- és ércz-öntőde
ERDELYORSZÁGI FŐKÖZLEPE
Kolozsvárt.
Bel-Monoszlortcza 12. szám.

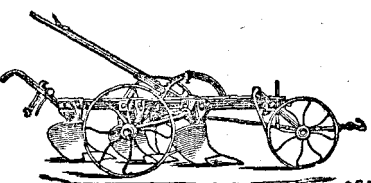
Szerelő-műhely vízvezetékek kifak s berendezésére.

(13.) Tetemesen leszállított gyári árák mellett. (17—52.)

Eredeti Eckert-féle háromvasu ekék

D. R. S.	3	jegyü sulya ca	132 kilo	75 frt.
D. R. S.	2	" "	ca 172 kilo	92 frt.
D. R. S. H.	3	" "	ca 143 kilo	

HOWARD
mintaszerinti kormánylemezekkel 90 frt.

GRAEPEL BUDAPEST.

Egytetemes szőrvető-gép

Aberdeen rendszerü egy vagy két fogatra	145 frt.
Kettős kukoriceza morzsoló szelelővel	67 frt.
Csőves tengeri daráló (Little Giant)	57 frt.
Hollingsworth. vagy Tiger-féle szénagereblye	100 frt.

Képes árjegyzékek kiv. ingyen és bérmentve küldetnek.

GRAEPEL HUGO
Marshall Sons & Co Limited főügynöke (6—6)
BUDAPESTEN,
VI. bárány-utca 16. szám gyár-utca sarkán.

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter						100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús	
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török- buza	széna	szal- ma	tüzifa		
k r a j c z á r o k b a n												
Balázsfalva	április	10	600	500	450	—	300	400	250	—	250	40
Bánfi-Hunyad	április	8	650	500	500	—	220	500	—	—	250	44
Besztercze	április	15	613	425	—	—	283	450	640	240	300	36
Brassó	április	18	650	550	410	405	270	430	284	145	242	44
Csik-Szereda	április	16	750	613	475	500	325	500	220	70	200	36
Deés	április	15	740	720	580	—	320	450	680	180	320	40
Déva*	április	19	1010	830	790	—	400	780	220	120	290	44
Dicső-Szent-Márton	április	16	750	550	450	—	350	420	380	280	360	44
Erzsébetváros	április	19	700	500	450	—	370	440	300	170	270	44
Fogarás	április	18	695	—	425	—	310	450	188	95	220	42
Gyula-Fehérvár	április	19	700	550	475	—	325	450	230	120	230	46
Györgyő-Szent-Miklós	április	19	850	750	500	500	300	525	300	100	180	40
Hátszeg	április	14	630	540	420	260	270	450	120	8	250	44
Kézdi-Vásárhely	április	19	680	600	430	470	315	445	400	100	300	40
Kolozsvár	április	17	670	—	486	—	283	435	450	210	300	48
Maros-Vásárhely*	április	17	845	610	740	765	700	595	440	200	450	44
Medgyes	április	17	660	580	463	—	338	412	175	90	230	44
Nagy-Enyed	április	17	600	475	375	—	330	425	480	180	280	44
Nagy-Szeben	április	18	710	560	490	—	300	470	200	150	325	45
Nagy-Várad	április	15	666	562	482	390	251	445	380	180	380	48
Segesvár	április	17	750	550	450	—	330	430	170	130	220	44
Sepsi-Szent-György	április	21	700	650	440	330	300	500	240	140	175	40
Szamosujvár	április	21	660	525	470	—	255	490	250	75	240	40
Szász-Régen	április	17	712	462	475	—	300	395	400	190	220	40
Szász-Sebes	április	10	725	600	500	—	350	450	210	140	240	44
Szászváros	április	19	690	590	470	—	330	430	300	100	210	44
Székely-Udvarhely	április	8	800	600	500	—	300	500	250	40	280	40
Szilágy-Somlyó	április	18	618	488	470	—	244	454	350	200	300	40
Teke	április	14	600	500	450	400	250	450	260	40	1200	40
Torda	április	5	650	450	425	400	300	400	150	15	250	44

A *-al jegyzett árak metormázsára vonatkoznak.

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája.

Árszabály tér szerint		széri hirdetésnél bélyeggel együtt																												
		1	1-3	1-6	1-12	1-18	1-26	1-30	1-36	1-40	1-52																			
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr									
1/16 oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60									
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10									
2/16 oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60									
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35									
3/16 oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60									
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35									
4/16 oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60									
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85									
5/16 oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60									
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10									

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 kr-ával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25%, vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gámán János örökösainél, közép-utcza Minorita-épület.